

Handläggare
Thomas Levin
Telefon: 08-50808056

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2020-05-28

Motion av Peter Wallmark och Martin Westmont (båda SD) om att kvalitetssäkra stadens tolkverksamhet

Remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ann-Christine Hansson
stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Peter Wallmark och Martin Westmont (båda SD) menar i sin motion att Stockholms stad är i behov av att kostnadsbespara och kvalitetssäkra anlitaandet av tolkar. Ett led i det arbetet borde vara att Stockholms stad anställer egna auktoriserade tolkar med adekvat utbildning och goda referenser. Staden bör överlag införa en policy att man endast upphandlar tolktjänster av företag som erbjuder auktoriserade tolkar, menar motionärerna.

Stadsdelsförvaltningen menar att det finns skäl att överväga förändringar i rutinen för beställning av tolkuppdrag. Förvaltningen tror dock inte på idén att anställa egna tolkar i staden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom ekonomiavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen den 20 maj 2020. Stadsdelsnämndens pensionärsråd och rådet för funktionshinderfrågor har beretts möjlighet att lämna sina synpunkter i ärendet.

Bakgrund

Förvaltningarna i Stockholm köper tolkförmedlingstjänster för mer än 25 mnkr varje år. Kungsholmens stadsdelsförvaltning står för en i sammanhanget blygsam del; omkring 285 tkr 2019, exklusive teckentolkning.

Statliga utredningar

Behov av tolkar och tolkförmedling i det offentliga Sverige har utretts flera gånger. Den senaste större statliga utredningen lämnade sitt betänkande 2018.

I utredningen från 2018 - *Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk. Betänkande av Tolkutredningen SOU 2018:83* - beskrivs den offentliga tolkverksamheten i Sverige sammanfattningsvis på följande sätt:

”Den kommunala sektorn och landstingen svarar för merparten av den offentliga upphandling av tolkförmedling och tolktjänster som sker i landet. Verksamheten omsätter betydande belopp i storleksordningen 1,1 miljarder kronor årligen, vilket närmare framgår av kapitel 13. Trots detta saknas för närvarande mer övergripande och gemensamma ramavtal för sektorn, där kommuner och landsting kan avropa tolkförmedlingstjänster och tolkar. Kommuner och landsting tecknar därför i betydande utsträckning egna avtal för denna typ av tjänster. Det förekommer också att kommuner gemensamt, i vissa fall tillsammans med ett landsting, utvecklar sådana ramavtal.”

Utredningen föreslog bland annat att offentlig sektor bör planera långsiktigt, samverka, koordinera och använda befintliga tolkresurser mer flexibelt och effektivt. En ökande andel av resurserna bör användas för att finansiera kärnverksamheten i tolkningen, dvs. tolktjänster.

Stadsdelsförvaltningen har ingen kunskap om resultatet av remissbehandlingen eller om propositionsarbete har inletts.

Tolkförmedling i Stockholm

Tolkförmedling har bedrivits i egen regi. Den verksamhet som bedrevs av dåvarande invandrarförvaltningen knoppades av i början av 1990-talet. Staden köpte därefter inledningsvis tolkförmedling av det nybildade bolaget. Därefter har tolkförmedling handlats upp centralt, senast genom serviceförvaltningens upphandlingsenhet.

Stadens nuvarande avtal omfattar förmedling av auktoriserade tolkar (AT), grundutbildade tolkar (GrT) och övriga tolkar (ÖT) för genomförande av tolkningsuppdrag för beställande enheter inom Stockholms stad. Tolkningarna kan genomföras som kontakttolkning eller distanstolkning (inklusive tolkning via kamera/internet). Huvuddelen av alla tolkuppsdrag ska utföras under helgfria vardagar mellan kl. 08.00 och 17.00. Vissa av stadens verksamheter har behov av tolktjänster även utanför dessa tider, varför tolkning på andra tider förekommer. Förmedling av tolktjänster ska tillhandahållas via bemannad beställningscentral under helgfria vardagar mellan kl. 08.00 och 18.00 samt dygnet runt via internet (t.ex. via leverantörs hemsida). Därutöver ska förmedling kunna ske via jourtelefon, dygnet runt, under årets alla dagar. Avtalet omfattar inte konferenstolkning, teckenspråkstolkning eller översättningstjänster.

Under åren med nuvarande avtal har avtalstroheten flera gånger diskuterats. Leverantör 1 har inte alltid klarat av att leverera auktoriserade tolkar för det språk som efterfrågats. Därför har ofta leverantör 3 anlåtats. Detta gäller inte minst för Kungsholmens stadsdelsförvaltning, som något tidigare år använt denna leverantör mer än den som är först på listan. 2019 ser fördelningen mer rimlig ut, då 62 procent köps från leverantör 1, ytterligare 17 procent från övriga tre leverantörer inom avtal medan man måst anlita leverantörer utanför avtalet för hela 21 procent av uppdragen.

Nu pågår ny upphandling av tolkförmedlingstjänster. Kraven från tidigare avtal presenterades som utgångspunkt för den pågående upphandlingen i den information som skickades ut inför arbetets start. Upphandlingen genomförs som en central upphandling och omfattar därmed alla Stockholms stads nämnder. Upphandlingsarbetet påbörjades i mars 2019 och avtal planeras för perioden 2020-06-01 – 2022-05-31 med möjlighet till förlängning i maximalt två år.

Stadsdelsförvaltningen har ingen insyn i upphandlingsarbetet, men förutsätter att de problem som funnits i nuvarande avtal på något sätt adresseras.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stockholm stad har bedrivit tolkförmedling i egen regi. Den knoppades av under första halvan av 1990-talet. Stadsdelsförvaltningen har inte kunskap om huruvida staden någonsin haft tolkar anställda i egen regi.

Stadsdelsförvaltningen menar att det finns skäl att överväga förändringar i rutinen för beställning av tolkuppdrag. Någon form av central samordning - i form av förmedling av tolkuppdrag eller på annat sätt - bör övervägas. Genom samordning kan avtalsuppföljning göras mer effektivt och rätt krav ställas på leverantören av själva tolktjänsten. Förvaltningen tror dock inte på idén att anställa egna tolkar i staden. Marknaden för tolkuppdrag i all offentlig verksamhet, i statliga, regionala och kommunala organisationer, är mycket stor. Om tolkföretag kan erbjuda sina tjänster till alla dessa beställare borde förutsättningarna vara bättre att få tillgång till tolk när tolk behövs, också för de mer sällsynta språken.

Jämställdhetsanalys

Någon särskild jämställdhetsanalys bedöms inte behövas.

Bilaga

Motionen från Peter Wallmark och Martin Westmont (båda SD).